

Motion till riksdagen 2021/22:1045

av **Anders Österberg (S)**

Stadsnära jordbruk och odlingar i Stockholm

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att undersöka möjligheterna att underlätta för kommuner att genomföra stadsnära odlingar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Stockholm finns det få platser som lämpar sig för storskaligt jordbruk. Men på Järvafältet finns exempelvis Hästa gård. Stockholm har lagt in pengar i budgeten för att renovera Hästa gård men det tar tyvärr sin tid. Den skulle vara ett fantastiskt ställe för Stockholm och Järvafältet som en plats för marknader och samling kring ett café.

Sveriges nationella självförsörjningsgrad har stadigt minskat och i dag importerar vi 45–50 procent av vår livsmedelskonsumtion. Vid en krissituation tar maten snabbt slut i affärerna och allra svårast blir matförsörjningen i storstäderna.

Ett sätt att minska vår sårbarhet i städerna är stadsodling. Det finns idag många nya initiativ till stadsodling på hobbynivå. Däri kan även inräknas den äldre koloniträdgårdsrörelsen. Dessa initiativ har viktiga syften såsom rekreation, grön pedagogik och hälsa. Men deras betydelse för den nationella livsmedelsförsörjningen är marginell och det räcker inte för att uppnå klimatmålen. För att dessa mål ska kunna förverkligas behöver man utnyttja mer tillgänglig mark i större tätorter till att odla. På så sätt kan vi minska matens miljöpåverkan och öka självförsörjningsgraden. Det behövs fler stadsnära ekologiska handelsträdgårdar, deltagarstyrda ekoenheter, storskalig urban permakultur, eller odlingsföreningar såsom Community Supported Agriculture (CSA, som på svenska kallas för andelsjordbruk), där det finns en direktkontakt och riskdelning mellan de som producerar och de som äter maten. Även offentliga parker kan i högre grad göras ”ätbara”, till exempel genom plantering av fruktträd och bärbuskar. På köpet får vi attraktivare,

vackrare, tryggare och hälsosammare livsmiljöer, som även främjar social samvaro och delaktighet, och därmed uppnås ökad trygghet i området.

Flera andra kommuner har redan insett dessa fördelar och inrättat hållbara stadsnära jordbruksprojekt: Gottsunda Matpark i Uppsala, Macken i Växjö, Stadsbruk i Malmö, Stadsjord i Göteborg, Eko-odlarna i Telge i Södertälje för att nämna några. 2016 har Stadsnära Lantgård Lidköping fått utmärkelsen ”årets kooperativ” för att de i sin verksamhet överbryggat klyftan mellan stad och land och erbjuder femton platser för rehabilitering, arbetsträning eller praktik. På internationell nivå finns också flera exempel där kommunal mark odlas framgångsrikt.

Detta är också något som DGf, Det gror i betongen, Grönt initiativ, Norra Järva stadsdelråd drivit gentemot Stockholm. Deras initiativ förtjänar att lyssnas på. Det är mycket intressant, och riksdag och regering borde kunna ta fram strategier eller beslut för att enklare kunna genomföra stadsnära odlingar.

Gröna mötesplatser med gemensamma aktiviteter kring odling, växande och produktion av mat har i flera dokumenterade fall visat sig vara en bra väg att ge unga människor och utsatta grupper nya och meningsfulla erfarenheter, samt en ökad förståelse för ekologiska sammanhang och respekt för naturen. Det finns erfarenheter av att stadsjordbruk kan minska kriminalitet därför att platsen ges mening, utanförskap minskas och folk blir stolta över sitt område.

I Stockholm finns unika Hästa gård som med sina 185 hektar odlings- och betesmark är ett av världens största stadsnära ekologiska jordbruk. Gården som ägs av kommunen ligger bara en kvarts promenad från Akallas tunnelbanestation (om man går snabbt och inte träffar någon trevlig på vägen) och flera busslinjer stannar i närheten.

Odlingsområdet som Hästa gård förfogar över ligger dessutom i anslutning till andra välbesökta gårdar/träffpunkter som Eggeby Gård, Husby Gård, Akalla by samt den än så länge outnyttjade Granbygården.

Anders Österberg (S)